

Bilgi Toplumunda Bilgi, Internet ve Bilgisayar Okuryazarlığı: Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Zehra A. GAZİ

Anahtar Kelimeler:

Bilgi
Toplumu,
Bilginin
Yapılandırılması,
okuryazarlık,
Öğretim
Teknolojisi.

Özet

Bilgi toplumunda, bilginin yapılandırılmasında teknolojinin yeri ve önemi büyüktür. Bu bağlamda eğitim alanında özellikle bilginin yapılandırılması sürecinde öğretim teknolojileri bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığına katkısı ile önemlidir. Bu araştırma, bilgi toplumunda yer alan öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi ve teknoloji kullanımının bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığına katkısına ait görüşlerinin değerlendirilmesini temel almaktadır. Araştırmaya, kasıtlı örnekleme yöntemi ile Sınıf Öğretmenliği bölümü Öğretim Teknolojileri ve Materyal dersini alan öğretmen adayları gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma deseni kullanılmış ve kişisel görüş raporları ile öğretmen adaylarının bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığına ilişkin görüşleri elde edilmiştir. Elde edilen nitel veriler içerik analizi kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının bilginin yapılandırılmasında teknoloji ve dersin katkısı olduğunu vurgulamışlar, aynı zamanda araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığı hakkında farkındalığa sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Keywords:

Information
Society,
Construction
of knowledge,
Literacy,
Instructional
Technology

Abstract

In the information society, the importance of structuring the information technology has great importance. In this context, training in the field of educational technologies, especially information in the process of knowledge construction, with the contribution of computer and internet literacy is important. This research aims to evaluate the contribution of information, computer and internet literacy in the use of technology based on the teacher candidates' perspectives in Instructional Technology and Material Development course. For this study, the intentional sampling method was used and the participants were voluntarily participated from Instructional Technology and Material course. In this research, qualitative research design was used and the personal opinions of prospective teachers with information, reports, and opinions were obtained on the computer and internet literacy. The resulting qualitative data were interpreted using content analysis. As a result, prospective teachers emphasized the contribution of the technology and the course in structuring the information technology, at the same time, according to the results of research emerged that teacher candidates had the awareness of information, computer and Internet literacy.

1. GİRİŞ

Bilgi toplumunun varlığı ve bilginin yeniden yapılandırılması ile toplumda bilgisayar kullanıcılarının sayısının arttığı görülmektedir. Değişim ve gelişimin etkisiyle, yüksek öğretim kurumlarının program ve derslerinde de ele alınan temel bilgilerin, iş içerikleri ve çeşitli bağlamların toplumun yeniden oluşturduğu bilgiye göre değiştiği ortaya çıkmıştır. Bunun temelinde de bilişim teknolojilerinin etkisi vurgulanmıştır. Teknolojik gelişmeler ve bilişim teknolojileri sayesinde toplumda var olan her alan etkilenmiş, özellikle de eğitim ve öğrenme-öğretme süreçleri öğrenenlerin gelişmelerine katkı sağlamıştır. Floridi (2009) bilgi toplumu ve gelişimi üzerinde durmuş, bilgiyi yeniden inşa etmek için bilginin ve teknolojinin kaçınılmaz etkisini esas alınmıştır.

Buna ek olarak, bilişim teknolojilerinin varlığından etkilenen bilgi toplumunda, teknolojik alt yapının, bilgi toplumu insan özelliklerinin, değişen toplumsal ve kültürel değer yargılarının ve iletişimin toplumda başarılı olmak adına çok önemli unsurlar olduğunu da vurgulamışlardır. Bilgi toplumunda başarılı bir öğrenen olmak ve başarılı bir birey olmak için eğitim ve öğretim süreçlerinin katkısıyla bilgi, internet ve bilgisayar bilgi birikimine sahip olmak şarttır. Değişen çağa ayak uydurmak ne kadar da zor olsa da yüksek adaptasyon ve motivasyon içerisinde öğrenenlerin bilgiyi yapılandırma, internet ve bilgisayar kullanımı açısından donanımlı olmaları gerekmektedir. Özellikle de mesleki yaşamlarını gerçekleştirmek için adım atan öğretmen adaylarının hem konu alan bilgisine hem de bilgi toplumunda var olması gereken teknolojiyle örtüşen internet ve bilgisayar kullanım becerisine sahip olmaları kaçınılmaz hale gelmiş, başarının bir şartı olmuştur (Güneş, 2009; Seddon, 1987). Seddon (1987) göre bilişim teknolojilerinin kullanılması halinde güvenli bir şekilde gerekli olan bilgileri ele geçirmek, belli problemleri çözmek ve bilgi methodlarını yerine getirebilmenin mümkün olacağını vurgulayarak bilginin oluşturulması ve yapılandırılmasında teknolojinin önemli bir unsur olduğunun bir kez daha altını çizmiştir (van Vliet, Kletke, Chakraborty, 1994). Aynı zamanda, Larres, Ballantine, Vihittington (2003) bilgisayar ve internet kullanım becerisi sayesinde toplumda ve eğitimde öğrenme, paylaşım ve performans geliştirme yeteneğinin arttığını ortaya çıkarmıştır. Bilgi toplumunda yer alan kişi, bilginin farkında olup mantıklı bir şekilde kararlar verebilir, açık olarak ihtiyaç duyulan bilginin farkına varır, potansiyel kaynaklardan bilgi eksiklerini tamamlayıp başarılı bir şekilde araştırma yaparak stratejilerini geliştirir ve öğrenme sürecinde bilgisayar gibi diğer teknolojik araçlardan faydalanarak uygulama ve teorik bilgileri

bütünleştirerek bilgiyi yeniden yapılandırır ve anlamlandırır (Breuch, 2002; Doyle, 1992; Mindebele, Hlophe, 2001). Bir diğer deyişle, bilginin gücüne dayalı toplumda var olan kişi, bilgiye ihtiyaç duyulduğu zaman bu eksikliğin hemen farkına varabilir, ihtiyaç duyulan bilgi eksikliğini hemen geliştirip başarılı bir şekilde kullanabilir kişidir. İşte bu süreçte de bilişim teknolojileri en fazla katkı payı olan bilgi toplumunun unsurlarından biridir. Bilişim teknolojileri kapsamında, bilgiyi kullanabilme, internet ve bilgisayar kullanım becerisi ve okuryazarlığı bilgi toplumunda başarılı olmak ve adapte olabilmek için önemlidir. O halde bilgi okur yazar kişilerin özellikleri, doğru sorular sormak ve iyi problemler tasarlayabilmek, bilgi edinmek ve bilgi kaynaklarını değerlendirmek, eleştirel olarak araştırmak ve problem çözebilmek, çok sayıda alternatifler arasından seçimler yapabilmek, bilgiye nasıl erişebileceğini bilmek, elde edilen bilginin niteliğini değerlendirmek, bilgiyi düzenlemek, bilgiyi etkili bir şekilde kullanabilmek, yeni durumlarda yenileştirmeler yapabilmek olarak sıralanabilmektedir. Kişinin bu özellikleri yansıtabilmesi için hiç kuşkusuz öğrenme ve öğretme sürecinin verimliliği ve teknolojinin katkısı önemlidir. Bilgisayar internet okuryazarlığına sahip kişilerin özellikleri ise bilgisayar kullanımını öğrenmek, değişim ve gelişmeleri internet aracılığıyla takip etmek, bilgiye ulaşabilme, içeriğin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda ne yapması gerektiğini bilebilmek, erişilen bilginin nasıl sunulması gerektiğini bilmek olarak tanımlanmakta, bilişim teknolojilerinin esas alındığı yüksek öğretim programlarının katkısı da açığa çıkmaktadır.

Toplumumuzda hayat boyu öğrenme yaklaşımı ile yetiştirilen ve gelecek nesillere de bilgiyi her fırsatta yenilemelerini ve öğrenmeyi yaşam boyu sürdürmelerini gerekliliğini yansıtacak öğretmen adaylarının donanımlı bir şekilde öğrenme ve öğretme sürecinde öğretim görmeleri ve konu alan bilgisini aynı zamanda mesleki yeterlilikleri içselleştirmeleri tartışılmazdır. Bu çalışmada, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi alan Sınıf Öğretmenliği Bölümü 3. sınıf öğretmen adaylarının görüş ve deneyimleri doğrultusunda, dersin ve teknoloji kullanımının bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığına katkısı ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, aşağıdaki araştırma soruları araştırma boyunca detaylı ele alınmıştır.

Öğretmen adaylarının, bilgi, internet ve bilgisayar okuryazarlığına ilişkin ne kadar farkındalığa sahiptirler?

Öğretmen adayları bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarı olarak nasıl bir performans sergilemektedirler?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Deseni

Bu araştırmada, nitel araştırma desenine dayandırılmıştır. Çokluluk ve farklılık arayışının temel alınmasıyla araştırmada verinin derinliğini ve zenginliği içinde betimleyerek sonuca ulaşma nedenine bağlı nitel araştırma çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Böylelikle öğretmen adaylarının internet, bilgi ve bilgisayar okur yazarlığına ait farkındalıklarının saptanması ve teknolojinin önemine ait bakış açılarının belirlenmesine dair yansıttıkları görüş ve tecrübeleri tümevarıma dayalı bir süreç içerisinde değerlendirilmiştir.

2.2 Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Teknikleri

Araştırmaya Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinde yer alan otuz öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada yer alan katılımcılar bilindiği için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışmasının temel alındığı bu araştırmada, belli örneklem üzerinde araştırma konu ve kapsamı ele alınmış, böylelikle öğretmen adaylarının internet, bilgi ve bilgisayar okur yazarlığına ait farkındalıklarının tespiti üzerinde durulmuştur (Yin, 1994). Araştırmanın amacına bağlı, kişisel görüş raporları ile öznel bakış açıları ortaya çıkarılarak elde edilen zengin nitel veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır (Balci, 2004; May, 2001; Yıldırım, Şimşek, 2005).

3. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde bilgi okuryazarlığına sahip kişilerin özellikleri belirtilmiş ve bu özelliklere yönelik Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan otuz öğretmen adayının dersin katkısı ve teknoloji kullanımının etkisine yönelik görüşleri kişisel görüş raporları aracılığıyla elde edilmiştir. Bu bağlamda, öğretmen adayları aşağıda yer alan Tablo I'de belirtilen bilgi okuryazar kişilerin özelliklerine yönelik görüşleri ve tecrübelerine göre 26 öğretmen adayı bilgi okuryazar olma özelliklerini yansıttıklarını belirtmişlerdir. Ancak 4 öğretmen adayı ise, belirlenen özelliklerden eleştirel olarak araştırmak ve problem çözebilmek, çok sayıda alternatifler arasından seçimler yapabilmek ve yeni durumlarda genellemeler yapabilmek özelliklerine yeterli düzeyde hakim olmadıklarını vurguladılar.

Tablo 1. Bilgi Okuryazarlığına Sahip Kişilerin Özellikleri

-
- 1 Doğru sorular sormak ve iyi problemler tasarlayabilmek
 - 2 Bilgi edinmek ve bilgi kaynaklarını değerlendirmek
 - 3 Eleştirel olarak araştırmak ve problem çözebilmek
 - 4 Çok sayıda alternatifler arasından seçimler yapabilmek
 - 5 Bilgiye nasıl erişebileceğini bilmek
 - 6 Elde edilen bilginin niteliğini değerlendirmek
 - 7 Bilgiyi düzenlemek
 - 8 Bilgiyi etkili bir şekilde kullanabilmek
 - 9 Yeni durumlarda genellemeler yapabilmek
-

Bilgi okuryazar kişilerin özelliklerine bağlı olarak, **Doğru sorular sormak ve iyi problemler tasarlayabilmek** özelliğine göre araştırmaya katılan 30 öğrenciden 27 kişisi bilgi okuryazar kişilerin doğru sorular sorarak iyi problemler tasarlayabileceklerini belirtmişler ve kendilerinin ders ve teknolojinin katkısıyla bu özelliklere sahip olduklarını ve geliştirdiklerini vurgulamışlardır. Doğru soruya ulaşabilmek için bilgi birikimine ihtiyaç vardır. Bilgi birikimi için gerekli ve yeterli düzeyde eğitim ve öğrenme gereklidir. Öğretmen adayları, dersin katkısı ve teknoloji kullanımının etkisi ile bilgi okuryazar kişinin özelliklerinden olan doğru sorular sormak ve iyi problemler tasarlayabilmek niteliklerinin güçlendiğini vurgulamışlardır.

Bilgi okuryazar kişinin sahip olduğu özelliklerden **Bilgi edinmek ve bilgi kaynaklarını değerlendirmek** niteliğine bakıldığı zaman, kişisel görüşme raporları öğretmen adaylarının dersin rehberliğinde ve teknoloji kullanımı sayesinde bu özelliklerini geliştirme fırsatı bulduklarını ifade ettiler. Önemli olan bilgiye sahip olanların onu nerede ve nasıl kullanabileceklerini de bilmelidir. Bilgi toplumunda bilgiye erişmek herkesin temel hakkı olmuştur. Bilişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte kısa zamanda çok bilgiye ulaşmak olanaklı hale gelmiştir. İnternet aracılığı ile kilometrelerce uzaklıkta bulunan bilgilere ulaşmak artık bir "tıklama" mesafesi kadar yakınlaşmıştır. Bugün internette sayılamayacak kadar çok bilgi vardır. Önemli olan bu bilgilere erişebilmeyi ve bunları kullanabilmeyi

öğrenmektir. Bu bağlamda, öğretmen adayları, bilgi çağının bütün kaynaklarından yararlanılarak bilgi ve istenilen bilgiye erişme, onu kullanabilme ve bu bilgilerden yararlanarak yeni bilgilerin üretilmesinin teknoloji ve dersin katkısıyla mümkün olacağını belirtmişlerdir.

Eleştirel olarak araştırmak ve problem çözebilmek becerisine yönelik ise öğretmen adaylarının 26 kişisi dersin ve teknoloji kullanımının katkısı olduğunu vurgularken 4 öğretmen adayı ise bu özellikleri hakkında kendilerini yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Bilgiyi eleştirel bir şekilde kullanıp değerlendirebilen, karşılaştığı problem durumlarını eleştirel gözle bakarak çeşitli çözüm önerileri içerisinde bulunup en uygununu çıkan problemlerin çözümünde kullanabilen bir özelliğe sahip olduklarını ifade eden öğretmen adayları, eleştirel olarak araştırmak ve problemleri çözebilmenin bilgi toplumunda başarılı olmanın en önemli niteliği olarak belirttiler.

Çok sayıda alternatifler arasından seçimler yapabilmek özelliğine bağlı olarak ise tüm öğretmen adayları kendilerine sunulan bir çok alternatifler arasından doğru seçimleri yaptıklarını ifade etmişler aynı zamanda ise, dersin ve teknolojinin bu özelliğin gelişmesinde katkısı olduğunu da vurgulamışlardır.

Bilgiye nasıl erişebileceğini bilmek bilgi toplumunda yaşayan kişilerin anahtarı olmalıdır. Buna bağlı olarak, öğretmen adayları bilgiye nasıl ve nerden ulaşmaları gerektiği hakkında bilgi sahibi olduklarını ve bazı durumlarda araştırmak ve uygulamak gerektiğini bildiklerini ifade ettiler. Kişisel görüş raporlarına göre, doğru bilginin nerede güvenilir olduğunu ve ona nasıl ulaşması gerektiğini bildiklerini de vurgulamışlardır.

Elde edilen bilginin niteliğini değerlendirmek özelliği dikkate alındığı zaman, öğretmen adayları bilgilerin niteliklerini değerlendirerek bilgi sahibi olduklarını vurgulamışlardır.

Bilgiyi düzenlemek niteliği göz önünde bulundurulduğu zaman, öğretmen adayları, öğrendikleri ve elde ettikleri bilgileri doğru bir şekilde düzenlediklerini ifade etmişlerdir. Bilgileri düzenlerken nasıl düzenlemesi gerektiğini ve ve bu bilgiyi düzenlerken dersin ve teknoloji kullanımının tartışılmaz katkısı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları, bilgi çağından faydalandıklarını kendilerini geliştirerek eksik olan bilgileri var ise onu teknoloji katkısı ile öğrenip tamamladıklarını vurguladılar.

Bilgiyi etkili bir şekilde kullanabilmek becerisine göre öğretmen adayları, öğrendikleri bilgileri nerede ve nasıl kullanmaları gerektiğini bildiklerini kişisel görüş raporları doğrultusunda ifade etmişlerdir.

Öğrendikleri bilgilerle kendilerini geliştirdiklerini ve bu bilgileri etkili bir şekilde kullanmayı dersin ve teknoloji kullanımının katkısıyla gerçekleştirebildiklerini vurguladılar.

Yeni durumlarda genellemeler yapabilmek özelliğine bağlı olarak 26 öğretmen adayı yeni durumlarda genellemeler yapabildiklerini ancak 4 öğretmen adayı ise edindikleri bilgilerle kendilerini geliştirmekte ve farklı açılardan olaylara bakarak genelleme yapabilmekte zorluk yaşadıklarını vurgulamışlardır.

Geleceğin ve toplumun temel taşı olan öğretmen adayları, bilgisayar kullanım becerisi ve donanımı konusunda Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin ve günlük teknoloji kullanımının büyük katkısı olduğunu vurgulamışlardır. Bilgisayar okuryazar kişinin temel özellikleri aşağıdaki Tablo II'de belirtilmiştir. Bu özellikler, kişisel görüş raporları doğrultusunda ayrı ayrı yansıtılmıştır.

Tablo 2: Bilgisayar Okuryazarlığına Sahip Kişilerin Özellikleri

-
- 1 Bilgisayar kullanımını öğrenmek
 - 2 Değişim ve gelişmeleri internet aracılığıyla takip etmek
 - 3 Bilgiye ulaşabilme, içeriğin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda ne yapması gerektiğini bilebilmek.
 - 4 Erişilen bilginin nasıl sunulması gerektiğini bilme olarak tanımlamak.
-

Bilgisayar kullanımını öğrenmek ifadesine göre, öğretmen adayları özellikle de dersin katkısıyla bilgisayar kullanımını zenginleştirdiklerini ve bu noktada ders öğretmenin rehberliğinin önde geldiğini ifade etmişlerdir. **Değişim ve gelişmeleri internet aracılığıyla takip etmek** ifadesine bağlı olarak ise 28 öğretmen adayı bilgi ve teknoloji çağının bize sağladığı internet araçlarını istenilen bütün bilgi ve buna bağlı değişim ve gelişmeleri internet aracılığıyla takip edebildiklerini ancak sadece 2 öğretmen adayı bu konuda kendilerini yeterli görmediklerini vurgulamışlardır. Öğretmen adayları, bilgiye sadece kitaplardan değil teknolojinin bize sunduğu fırsatlar aracılığıyla ulaşabileceğimizi ifade etmişlerdir.

Erişilen bilginin nasıl sunulması gerektiğini bilme kapsamında ise dersin bilgiyi nasıl sunabilecekleri ve kullanabilecekleri konusunda büyük katkısı olduğunu vurgulamışlardır.

Elde edilen nitel veriler doğrultusunda, öğretmen adaylarının almış olduğu Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin çağın beklenen özellikleri olan bilgiokuryazar kişi olmak ve bilgisayar-internet okuryazar kişi olmaya katkısı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Değişime ve gelişime adapte olma anlayışının var olduğu bilgi toplumunda doğru bilgiyi elde etmek ve doğru zamanda kullanmak önemlidir. Bu bağlamda, kişisel görüş raporları sonucunda ifade edilen öğretmen adayı görüş ve düşünceleri teknoloji temelli ders içeriklerinin ve teknoloji kullanımının bilgi okuryazar olmaya ve bilgisayar okuryazar olma niteliklerini yansıtmaya katkısı olduğunu vurgulamaya yardımcı olmuştur.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Teknolojinin bilime ve uygulamaya verdiği katkı sayesinde, bilgiye ulaşmanın ve bilgi üretiminin önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda bilgi üretimi kadar bilgiyi doğru ve etkin kullanma da bilginin toplumunun yapısında önemli bir gerçeklik haline gelmiştir. İnsanoğlunun bilgiyi doğru kullanabilmesi için bilgi toplumunda gerekli bilgi, beceri ve mesleki donanıma sahip olması gerekmektedir.

Küresleşmenin ve gelişen bilişim teknolojilerinin etkisiyle yapılanmış bilgi toplumunda karşılaşılan değişim ve gelişime yenileşme şeklinde adapte olmak, edinilen bilgiyi doğru ve zamanında kullanmak, yüksek öğretimde eğitim programlarının rehberliğinde bilgi okuryazarı olmak, bilgisayar ve internet okuryazarlığına sahip olmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu bağlamda yüksek öğretimde öğrenim gören kişilerin hayata hazır, bilgi toplumunda başarılı bireyler olabilmesi için ders içerikleri ve öğrenme süreçleri kritik rol oynamaktadır. Bu araştırma, yüksek öğretimde öğrenim gören öğretmen adaylarının teknoloji kullanımı ve öğretim teknolojileri, materyal tasarımı dersinin bilgi okur yazar olma, bilgisayar ve internet okuryazar olmaya katkısının farkındalığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Zengin nitel veriler ışığında, araştırma sonucunda, öğretmen adayları teknoloji ve dersin bilgi okur yazar olmalarında, bilgisayar ve internet okur yazar özelliklerine sahip olmalarında katkısı olduğunu vurgulamışlardır.

Bu araştırma yüksek öğretimde öğrenim gören Sınıf Öğretmenliği Öğretim Teknolojileri ve Materyal dersi alan öğretmen adaylarının katılımıyla

sınırlıdır. İleriki araştırmalarda, yüksek öğrenimde eğitim programlarının ve derslerinin bilgi okuryazar, bilgisayar ve internet okuryazarlığına katkısı detaylı şekilde araştırılabilir. Aynı zamanda ileriki araştırmalar, birden çok veri toplama tekniği kullanılarak daha da zenginleştirilebilir.

5. KAYNAKLAR

- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem Yayıncılık. Ankara.
- Breuch, L. M. K. (2002). Thinking critically about technological literacy: Developing a framework to guide computer pedagogy in technical communication. *Technical Communication Quarterly*, 11(3), 267-288.
- Doyle, C. (1992). *Outcome measures for information literacy within the national education goals of 1990: Final report to national forum on information literacy: Summary of findings*. (ERIC Document Reproduction Service No.: ED351033).
- Floridi, L. (2009). The information society and its philosophy: Introduction to the special issue on "The Philosophy of Information, Its Nature, and Future Developments. [The Information Society](#), 25(3), 153-158.
- Güneş, A. (2009). *Bilgisayar I-II – Temel bilgisayar becerileri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Larres, P. M., Ballantine, J., Whittington, M. (2003). Evaluating the validity of self-assessment: measuring computer literacy among entry-level undergraduates within accounting degree programmes at two UK universities. [Accounting Education: An International Journal](#), 12(2), 97-112.
- Mindebele, C. B. S. and Hlophe, Z. F. (2001). Computer literacy among practical arts teachers in Swaziland vocational schools. *Journal of Vocational Education & Training*, 53(2), 341-352.
- Seddon, P. (1987). Computing in the undergraduate accounting curriculum: Three distinct goals. *British Accounting Review*, 19, 267-276.
- May, T. (2001). *Social research: Issues, methods and process*. Buckingham: Open University Press.
- van Vliet, P.J.A., Kletke, M.G. and Chakraborty, G. (1994). The measurement of computer literacy: A comparison of self-appraisal and objective tests. *International Journal of Human-Computer Studies*, 40, 835-857.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara:

Seçkin Yayınevi.

Yin, R. K. (1994). *Case study research design and methods*. London: SAGE.

YAZAR

Yrd. Doç. Dr. Zehra Altınay Gazi, Eğitim Yönetimi ve Eğitim Teknolojileri alanında doktora ünvanını alarak, bu alanlarda araştırmalarını devam ettirmektedir. Yrd. Doç. Dr. Zehra Altınay Gazi, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Yrd. Doç. Dr. Zehra Altınay Gazi, çeşitli uluslararası ve ulusal dergilerde hakem üyeliği yapmakta aynı zamanda kendi alanına ilişkin projelerde aktif rol almaktadır.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Günümüzde gelişen bilgi toplumunun varlığı ve bilginin yeniden yapılandırılması ile toplumda bilgisayar kullanıcılarının sayısının da giderek hızla arttığı görülmektedir. Değişim ve gelişimin etkisiyle, yüksek öğretim kurumlarının program ve derslerinde de ele alınan temel bilgilerin, iş içerikleri ve çeşitli bağlamların toplumun yeniden oluşturduğu bilgiye göre değiştiği ortaya çıkmıştır. Bunun temelinde de bilişim teknolojilerinin etkisi öne sürülmüştür. Teknolojik gelişmeler ve bilişim teknolojileri sayesinde toplumda var olan her alan etkilenmiş, özellikle de eğitim ve öğrenme-öğretme süreçleri öğrenenlerin gelişmelerine katkı sağlamıştır. Floridi (2009) bilgi toplumu ve gelişimi üzerinde durmuş, bilgiyi yeniden inşa etmek için bilginin ve teknolojinin kaçınılmaz etkisini esas almıştır.

Toplumumuzda hayat boyu öğrenme yaklaşımı ile yetiştirilen ve gelecek nesillere de bilgiyi her fırsatta yenilemelerini ve öğrenmeyi yaşam boyu sürdürmelerini gerekliliğini yansıtacak öğretmen adaylarının donanımlı bir şekilde öğrenme ve öğretme sürecinde öğretim görmeleri ve konu alan bilgisini aynı zamanda mesleki yeterlilikleri içselleştirmeleri tartışılmazdır. Bu bağlamda, araştırma, öğretmen adaylarının görüş ve deneyimleri doğrultusunda, dersin ve teknoloji kullanımının bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarlığına katkısı ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu sebeple, aşağıdaki araştırma soruları araştırma boyunca detaylı ele alınmıştır.

Öğretmen adaylarının, bilgi, internet ve bilgisayar okuryazarlığına ilişkin ne kadar farkındalığa sahiptirler?

Öğretmen adayları bilgi, bilgisayar ve internet okuryazarı olarak nasıl bir performans sergilemektedirler?

Bu araştırma, 2010-2011 öğretim yılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Yakın Doğu Üniversitesinde Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi 3. sınıf 30 öğretmen adayı ile gönüllü olarak gerçekleştirilmiştir

Bu çalışmada yer alan katılımcılar bilindiği için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışmasının temel alındığı bu çalışmada, belli örneklem üzerinde araştırma konu ve kapsamı ele alınmış, böylelikle öğretmen adaylarının internet, bilgi ve bilgisayar okur yazarlığına ait farkındalıklarının tespiti üzerinde durulmuştur. Araştırmanın amacına bağlı, kişisel görüş raporları ile öznel bakış açıları ortaya çıkarılarak elde edilen zengin nitel veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan sonuçta, öğretmen adayları teknoloji ve dersin bilgi okur yazar olmalarında, bilgisayar ve internet okur yazar özelliklerine sahip olmalarında katkısı ortaya çıkmıştır.